

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-03-02

Närvarande: F.d. justitieråden Leif Thorsson och Marianne Eliason samt justitierådet Erik Nymansson.

Ökad kärnsäkerhet

Enligt en lagrådsremiss den 23 februari 2017 har regeringen (Miljö- och energidepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
2. lag om ändring i lagen (2010:973) om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Johan Pettersson, biträdd av ämnesrådet Gabor Szendrö.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om kärnteknisk verksamhet

25 §

I paragrafen straffbeläggs – med böter eller fängelse i högst två år – bl.a. åsidosättande av villkor eller föreskrifter som meddelats med

stöd av lagen. Som en språklig ändring föreslås i lagrådsremissen att straff ska träffa den som åsidosätter villkor som har beslutats eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Av 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen följer att föreskrifter om rättsverkan av brott ska meddelas genom lag. Riksdagen kan dock bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om rättsverkan av brott så länge de inte avser någon annan rättsverkan än böter (8 kap. 3 § första stycket 1). Enligt 8 kap. 3 § andra stycket kan riksdagen dessutom i en lag som innehåller ett sådant bemyndigande föreskriva även annan rättsverkan än böter för överträdelse av en föreskrift som regeringen meddelar med stöd av bemyndigandet.

Har riksdagen bemyndigat regeringen att meddela föreskrifter i ett visst ämne, kan riksdagen också medge att regeringen bemyndigar bl.a. en förvaltningsmyndighet att meddela föreskrifter i ämnet (8 kap. 10 § regeringsformen).

Av Högsta domstolens avgörande i rättsfallet NJA 2005 s. 33 följer emellertid att det inte är möjligt att föreskriva annan rättsverkan för brott än böter för överträdelse av förbud som beslutats på lägre nivå än av regeringen (jfr prop. 2005/06:182 s. 39 f.). Någon motsvarande begränsning gäller inte om överträdelsen i stället avser ett villkor t.ex. i ett meddelat tillstånd, eftersom överträdelsen då inte avser några av myndighet meddelade generella föreskrifter utan ett förvaltningsbeslut (jfr a. prop. s. 40 och NJA 2006 s. 293 I).

Om den föreslagna straffbestämmelsen omformuleras, såsom föreslagits vid föredragningen, till att i punkten 3 avse "villkor som har beslutats eller föreskrifter som har meddelats av regeringen med stöd av denna lag" skulle det innebära att överträdelse av en förvaltningsmyndighets föreskrifter inte omfattas av straffbestämmelsen i

lagen. För att erinra om att endast föreskrifter meddelade av regeringen avses, bör villkor och föreskrifter behandlas åtskilda.

Lagrådet föreslår alltså att den föreslagna punkten 3 delas upp i två punkter, vilka får följande lydelse:

3. åsidosätter villkor som har beslutats med stöd av denna lag,
4. åsidosätter föreskrifter som har meddelats av regeringen med stöd av denna lag.

En föreskrift om böter vid överträdelse av en förvaltningsmyndighets föreskrifter kan tas in i regeringens med stöd av lagen meddelade föreskrifter (jfr 8 kap. 3 § första stycket 1 regeringsformen).

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:973) om ändring i lagen om kärnteknisk verksamhet

Se vad Lagrådet anfört om förslaget till lag om ändring i lagen om kärnteknisk verksamhet.